



Riigikontroll

Teie: 17.07.2026 nr 2-1/80172/7

Meie: 14.08.2026 nr 2-5/25/4144-4

Vastus märgukirjale

Austatud peakontrolör

Täname tähelepanekute ja soovitude eest. Esitame Haridus- ja Teadusministeeriumi vastused tehtud soovitude kohta.

Täpsemad seisukohad Riigikontrolli tähelepanekute ja soovitude kohta on esitatud käesoleva vastuse lisas 1 „Haridus- ja Teadusministeeriumi vastused Riigikontrolli märgukirja tähelepanekutele“.

1. Riigikontrolli soovitus:

- sisestada riigi majandustarkvarasse SAP ja kuluarvestuse infosüsteemi KAIS algne eelarve ja selle muudatused õigetest andmeväljadel, et tagada riigieelarve andmete läbipaistvus, usaldusväärsus ja riigieelarve seaduse nõuete järgimine.

Vastus: Ei nõustu järeldusega, et Riigikogu kinnitatud eelarve andmete läbipaistvus, usaldusväärsus või võrreldavus ei olnud tagatud. Riigikogu kinnitatud eelarve oli infosüsteemides olemas ning seda kasutati nii riigi majandusaasta koondaruandes kui ka järgmise aasta riigieelarve dokumentides. Riigikontroll ei tuvastanud, et me oleks ületanud riigieelarve seaduses sätestatud eelarvemuudatuste piirmäärasid. Seetõttu tuleb eristada infosüsteemi stsenaariumite kasutamise meetodilist küsimust sisulisest eelarvereeglite rikkumisest. Samas nõustume, et Riigikogu kinnitatud eelarve, ministri esimene liigendus ja hilisemad muudatused peavad olema infosüsteemides selgelt eristatavad. Alates 2026. aastast on protsessi täpsustatud ning Riigikogu kinnitatud eelarve ja ministri esimese liigenduse eristamine infosüsteemides selgemalt lahendatud.

2. Riigikontrolli soovitus:

- lähtuda eelarveaastal kasutamata eelarvejääkide üleviimisel riigieelarve seaduse põhimõtetest ning lisaks Vabariigi Valitsuse liigendusele ka ministri kinnitatud eelarve jaotusest.

Vastus: Nõustume, et jääkide ülekandmisel tuleb järgida riigieelarve seadusest tulenevat sihtotstarbe säilitamise põhimõtet ning arvestada ministri kinnitatud eelarve liigenduse õiguslikku tähendust. Meie hinnangul tuleneb erimeelsus eelkõige erinevast tõlgendusest

küsimuses, millisel detailsusastmel tuleb tegevuspõhises eelarves sihtotstarbe säilimist hinnata. Oleme lähtunud põhimõttest, et sihtotstarvet tuleb hinnata eelkõige programmi tegevuse ja selle eesmärgi tasandil ning üksnes administratiivse või majandusliku liigenduse muutusest sama programmi tegevuse piires ei saa automaatselt järeldada sihtotstarbe muutmist.

Ei pea põhjendatuks järeldust, et oleme kirjeldatud juhtudel tervikuna eksinud riigieelarve seaduse põhimõtete vastu või kasutanud riigieelarve vahendeid nende eesmärgist kõrvale kaldudes. Samas peame vajalikuks, et jääkide ülekandmise ja sihtotstarbe säilimise metoodikat täpsustataks riigi tasandil koostöös Rahandusministeeriumi ja Riigikontrolliga.

3. Riigikontrolli soovitus:

- tõhustada järelevalvet valitsemisala eelarve täitmise üle, ning kui raha on vaja ümber planeerida, teha seda eelarveaasta sees.

Vastus: Oleme 2026. a alguses kinnitanud ja juurutanud täiustatud eelarve seireprotsessi. Samas leiame, et mitmed auditis kirjeldatud juhtumid tulenevad tegevuspõhise eelarvestamise ja tekkepõhise arvestuse rakendamisel esinevatest metoodilistest tõlgendusküsimustest, mille osas peame vajalikuks ühtsemat käsitlust riigi tasandil.

Ei nõustu järeldusega, et pärast eelarveaasta lõppu tehtud ministri käskkirja andis tagasiulatavalt õigusliku aluse 2025. aastal tehtud kuludele. Käskkirja eesmärk oli viia eelarve liigendus kooskõlla tekkepõhise arvestuse lõplike andmetega ning tagada eelarve täitmise korrektne kajastamine. Tegemist ei olnud täiendava kulutamisotsuse ega eelarve mahu suurendamisega.

4. Riigikontrolli soovitus:

- lähtuda eelarvemuudatuste tegemisel eelarveklassifikaatoris nõutud detailsusest.

Vastus: Arvestame Riigikontrolli tähelepanekuga. Rakenduskõrgkoolide ja kutseõppeasutuste eelarvete liigendamisel lähtuti koolide autonoomiast ja koolijuhtide vastutusest eelarve kasutamisel. Viimases 2025. aasta eelarve muutmise käskkirjas viidi liigendus nõutud detailsusega kooskõlla ning edaspidi liigendame eelarve nõutud detailsuses kogu eelarveaasta jooksul.

5. Riigikontrolli soovitus:

- panustada aruandekohustuslasena senisest enam riigieelarve täitmise aruande andmete õigsuse kontrolli.

Vastus: Nõustume soovitusel ning jätkame koostöös Riigi Tugiteenuste Keskusega kontrollimeetmete täpsustamist ja tugevdamist, et tagada koond- ja detailandmete omavaheline vastavus ning aruandluse andmete korrektsus.

6. Riigikontrolli soovitus:

- tagada, et sihtotstarbelise toetuse aruandlus sisaldaks piisavat teavet, mille põhjal toetuse tingimuste täitmist kontrollida. Aruandlus peaks võimaldama mõistlikul tasemel hinnata, kas toetust kasutati lepingus lubatud kuludeks, ning andma piisava kindluse, et avalikke vahendeid kasutati sihipäraselt.

Vastus: Arvestame Riigikontrolli tähelepanekutega. Hindame iga sihtotstarbelise toetuse puhul kontrollimehhanismide asjakohasust ja piisavust, lähtudes mh eesmärgist vähendada bürokraatiat ning vältida ametkonna kasvamist.

7. Riigikontrolli soovitus:

- esitada Vabariigi Valitsusele riigivaraseadusega ette nähtud taotlus liikmeõiguste teostamiseks nendes mittetulundusühingutes, mille liikmeks olemine on jätkuvalt oluline ja vajalik.

Vastus: Nõustume Riigikontrolli soovitusega.

8. Riigikontrolli soovitus:

- tagada, et koolides sõlmitaks töölepingud enne tööde algust.

Vastus: Saadame valitsemisala koolidele märgukirja, et rõhutada, meelde tuletada ja selgitada töölepinguliste suhete õigeaegse sõlmimise olulisust.

Toetame koole ja koolijuhte personalialastes küsimustes ning oleme 2026. aastal algavaks kooliaastaks kavandanud täiendavat tuge, et vajalik abi valitsemisala koolidele oleks tagatud.

Valitsemisala koole, kus on varem esinenud probleeme töölepingute õigeaegse sõlmimisega, seirame eraldi ja korduvalt, et veenduda töölepingute õigeaegse sõlmimise kinnistumises praktikaks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Triin Laasi-Õige
kantsler

Lisa 1. Haridus- ja Teadusministeeriumi vastused Riigikontrolli märgukirja tähelepanekutele

Kristel Pärn-Mägi
735 4041
kristel.parn-magi@hm.ee